

JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK ČR A JEHO PŘÍSPĚVEK K ROZVOJI ETIKY

Ing. Josef Výprachtický, starosta Junáka

100 let skrze výchovu zlepšujeme svět

Během více než sta let své existence ovlivnil skauting životy miliónů lidí na celém světě. Můžeme mezi nimi najít právníky, sportovce, lékaře, politiky, herce, vědce, astronauty, dobrodruhy, spisovatele, novináře nebo třeba prezidenty.

Skautské hnutí existuje ve 216 zemích a teritoriích světa a čeští skauti jsou jeho součástí. Na světě je přes 40 milionů skautů, kteří sdílejí stejné hodnoty, z nichž tu nejdůležitější vyjádřil zakladatel skautingu lord Baden-Powell hned v 1. bodě skautského zákona „Scout is trusworthy“.

V letošním roce uplynulo od založení českého skautingu právě 100 let, během nichž u nás prošlo skautskými oddíly téměř milion lidí – a to i přes dva zákazy ze strany totalitních režimů, které Junáka a skauting vnímaly jako přirozeného nepřítele.

Junák – svaz skautů a skautek ČR má více než 46 tisíc členů (z toho více než 30 tisíc do 18 let), kteří se sdružují ve 2130 oddílech po celé České republice. Organizační jednotky Junáka pořádají každoročně téměř tisícovku táborů, desítky vzdělávacích kurzů pro vedoucí a několik celostátních či zahraničních akcí pro různé cílové skupiny v rámci Junáka.

Posláním skautingu a tedy i Junáka je skrze výchovu a osobní rozvoj jednotlivce zlepšovat okolní svět.

Skautské hnutí od svého prvopočátku vychází ze tří základních principů, kterými jsou: služba Bohu (čili skutečnosti, která člověka přesahuje), služba druhým a služba sobě. Tyto pilíře skautingu, jež se promítají do skautského slibu i zákona, jsou – přes běh času i mnohé a často zásadní společenské změny, k nimž za uplynulé století došlo – stále pevné a vyplývá z nich poslání skautského hnutí – vést děti a mladé lidi k tomu, aby

- ve svém životě respektovali hodnoty, které člověka přesahují, a usilovat o ně i za cenu překonání osobního nepohodlí,
- byli schopni a ochotni převzít odpovědnost za své okolí a byli platnými členy společnosti,
- usilovali o vlastní rozvoj, snažili se prohlubovat svoje vědomosti a zdokonalovat své schopnosti a dovednosti.

Naplňováním svého poslání skauting přispívá k obnově duchovních hodnot i rozvoji občanské společnosti v naší zemi.

Výchova v etice dle zákona

Skauting je hnutí výchovné a skutečnost, že je pro něj rozhodující a na prvním místě právě výchova a program i metodika jsou pro něj cesty a formy, s nimiž pracuje, ho staví na zvláštní, možná výjimečné, ale jistě zavazující místo ve společnosti.

Ačkoliv skauting vede k řadě zručností i schopností v hmotné oblasti, těžiště jeho dopadů spočívá

v oblasti intelektuální a duchovní. Trvalé, vážně chápané skautství znamená především přijetí duchovního základu hnutí – víry ve smysl života, v jeho poslání a úctou k duchovním hodnotám. Tyto přístupy a postoje přinášíme a snažíme se vštěpovat mladým lidem, aby pochopili a přijali za své, že hmotný svět a konzum, který nás ve stále větší míře obklopuje, překračuje něco vyššího a trvalejšího.

Své poslání naplňuje Junák za využití skautské metody, která je založená na družinovém systému (kdy starší a zkušenější skauti a skautky připravují program pro své vrstevníky).

V oddílech se děti a mladí lidé naučí širokému spektru dovedností – od vázání uzlů a rozdělávání ohně přes práci s GPSkou až po vytváření projektů a jejich uskutečňování. Přitom se přirozeně učí týmové spolupráci, komunikaci a dalším, v dnešní době stále potřebnějším sociálním dovednostem, které mohou uplatnit nejen ve skautském, ale také v profesním životě. S podporou zkušených mentorů (vedoucích) pracují na svém osobním rozvoji s pomocí nástrojů skautského programu založeného na kompetencích (a tedy s důrazem na využití získaných znalostí, schopností a dovedností) a vytvářejí si tak hodnotový systém, který je založen na duchovních, sociálních a osobních základech (jak jsou vyjádřeny ve skautské slibu a zákoně).

To vše by nebylo možné bez podpory „zvenku“, zejména ze strany státu, ale i – byť pomalu – přibývajících komerčních subjektů či jednotlivců, kteří si smysl skautské výchovy uvědomují.

Zde je na místě poděkovat také Rotary Distriktu 2240 za podporu Junáka, např. jeho výpravy na světová skautská jamboree, která proběhla v roce 2007 v Anglii a v létě loňského roku ve Švédsku.

Důvěra – slovo platí

Na závěr bych rád zdůraznil vztah skautingu k tématu konference.

Skauting je společenství lidí sdílejících stejné hodnoty, lidí, jejichž slovo platí. „Skaut je důvěryhodný“ zní doslovný překlad 1. bodu skautského zákona.

Každodenně žítý skauting mladým lidem ukazuje, že opravdové životní hodnoty – čestnost, vstřícnost vůči druhému, věrnost – jsou trvale udržitelné. Znamená dodržování morálních zásad a tedy i daného slova za každých – i nevýhodných či nepříjemných okolností.

Skauting tak zprostředkovává soubor mravních hodnot, které lidská osobnost i lidská společnost nutně potřebují ke svému přežití a zdravé existenci – mohli bychom je souhrnně nazvat fair play – čestná, poctivá hra.

To vše je důležité nejen v osobním, ale také v profesním životě i podnikatelském prostředí.

Jsme na správné cestě

Určitě nejsme dokonalí, ale věříme, že máme sílu a snahu zlepšovat sebe i společnost, a víme, že jdeme po správné cestě.

